

زمون

د باچا خبرې

ټولونه : يحيى وردک

Ketabton.com

کتاب پېژندنه

د کتاب نوم	زموږ د باچا خبرې، لومړۍ برخه
ټولونه	ډاکټر محمد يحيی وردک
خپرنډوی	د افغانستان معلوماتي مرکز، افغانیک
د ټولني ويبپاڼه	www.afghanic.org
د خپرونو لړ	شپږم
کمپوز	افغانیک، جرمني
چاپشمير	۱۰۰۰ ټوکه
چاپکال	۲۰۰۸ ميلادي، ۱۳۸۷ لمريز
چاپځای	بن ښار، جرمني
ډاونلوډ	www.afghanic.de/bk
بیه	دوه ايرو

فهرست

۱۲	کامیابی	سریزه
۱۳	سخت خیرات	۱ د باچا خان ارمان
۱۴	خیرات او ذکات	۲ اسلام / رنبتینی مسلمان
۱۴	د انسان کمزوری	۳ عدم تشدد یوه نوې عقیده؟
۱۵	د قومونو راوینبول	۴ مشال
۱۶	د خلکو پیغورونه	۵ د قوم ملگرتیا
۱۶	خراب عادت	۶ زما د ولس کمی
۱۷	خپل مذهب په پردی ژبه	۷ خپل کور ودان کړئ
۱۸	دا کار کولی شم او دانه!	۷ مایوسی
۱۹	عزت	۸ مورڅه غواړو / کار کول
۲۰	کمزورتیا / قوم او ژبه	۹ صبر
۲۱	ورور وژنه	۱۰ د حکومتونو نړېدل
۲۲	دعا / لارښوونکی؟	۱۰ ظالمان
۲۳	یهود او فلسطینیان	۱۱ د ماشوم والي عادتونه

۳۷	زمور د ملک	۲۴	د قوم ترقي / ټوپک که قلم
۳۸	اصلي مطلب	۲۵	امان الله خان او انقلاب
۳۸	صابران	۳۵	خدايي خدمت
۳۹	زمور د ملاتړ	۲۶	لومړنی تقرير
۴۰	د خپل ملک جامې / ژبه	۲۸	سياسي شعور
۴۱	زمور د مشر	۲۹	قامولي
۴۲	بادشاهي	۳۰	بد نصيبه قوم / نفاق
۴۳	زمور د حکومت	۳۱	د ونې مثال
۴۴	بسخو ته	۳۲	يو قوم شی / خدايي خدمت
۴۵	بدل	۳۳	بسخې
۴۶	وېره	۳۴	خدايي خدمتگاري
۴۷	په نورو اعتراضونه	۳۵	د تحريک مقصد
۴۸	مذهبنه / زما مذهب	۳۶	ستاسې ملک
۴۹	ليډران او قوم	۳۶	بد قسمته قوم

۵۶	د جينكو وركول	۵۰	د كلي تحريك
۵۷	د ځان خاورې كول	۵۱	په كابل كې د هند سفير ته
۵۷	اختلاف راى	۵۲	اندرامگاندي ته پيغام
۵۸	د اوسنۍ نړۍ ساتل	۵۳	د قام آبادي / دين او زړه
۵۹	د خدايي خدمتگارۍ قسم	۵۴	تشدد
۶۰	خبرې او عمل	۵۵	د جينكو تعليم او تربيعيت
۶۱	ځان وپېژنئ	۵۶	د جينكو وركول
۶۲	ماخذ		

سريزه

تاسې د افغانستان او سيمې په تاريخ کې داسې يو څوک نومولی شئ، چې ستاسو لپاره سرمشق او د مثال نمونه وي؟

اته کاله مخکې يو ژورنالست د خپلې مجلې لپاره په يوه مرکه کې له ما څخه پورتنې پوښتنه وکړه.*

ما د دې پوښتنې په ځواب کې د عبدالغفار خان (باچا خان) نوم واخيست. که څه هم په هماغه وخت کې ما باچا خان ډير نه پېژانده او نه مې د ده ليکنې او نه مې ډېر څه د ده په هکله لوستلي وو، هغه هم د مهاتما گاندي په هکله د کتابونو له لارې. خو په دې وروستيو کلونو کې هر څومره چې زما معلومات او مطالعه د دغه سړي په هکله زياتېږي، هغومره زما علاقه او مينه ورسره زياته شوې او لانوره هم ډيرېږي.

زما په نظر د غفار خان د شخصيت لويوالی او ارزښت هم په دې کې دی، چې دی زموږ د خلکو بنسټيزو ستونزو لکه تشدد، بدل، بې تعليمي، افراط، بې ځايه سيالي او په خپل دين ناخبري ته ځير او د هغو سره بې عملي مبارزه کوله. څرنگه چې په مور کې لا اوسمهال هم دغه شیان له منځه نه دي تللي، نو له همدې کبله د باچا خان لارښودنې او

---

*دغه لنډه مرکه د Ost-Westliches Journal, 3/2000 کې چاپ شوې ده.

ژوند نه يوازې تاريخي ارزښت لري، بلکې زموږ د نن ورځې د ستونځو د حل غوره لارې هم دي.

نو ځکه د ده خبرې زما د زړه خبرې هم دي. له همدې کبله دغه خبرې تاسو ته هم وړاندې کوم، کيدای شي، چې لږ تر لږه ځينې خبرې به ستاسو د زړو نو خبرې هم وي.

که داسې وي، نو خداى وکړي چې په عملي کولو سره يې د خپل ځان، خپلو خلکو او خپل ملک په گټه ترې گټه واخلو.

د دغه کتاب د ليکلو لپاره زه د دغو ښاغلو څخه ډېره مننه کوم، چې خپل کتابونه يې ماته په اختيار کې راکړل: ښاغلى مبارز څاپى، ښاغلى ډاکتر رمضان سعادت، ښاغلى هدايت الله بنگش، ښاغلى شاه جهان کاکاخيل. د ښاغلى محمد رضا خان نه مننه چې يو زيات شمېر عکسونه يې راکړل. او د ښاغلي نسيم صابر هم منندوى يم، چې په ليکدود کې يې زما لاسنيوى وکړ.

زما هيله داده چې د باچا خان نورې خبرې او د ده په هکله د نورو خبرې هم راټولې او هېوادوالو ته يې وړاندې کړم.

يحيى وردک

بن ښار، جرمني، نوامبر ۲۰۰۸ م کال

د باچا خان ارمان

زه يو خوب وينم، يو لوی ارمان لرم.
زما د ولس حالت د صحرا د هغو گلونو په څېر دی، چې صحرا کې زرغون
شي، څوک به غم نه خوري،
يو څو ورځې پس مړ اوې شي او بيا د خاورو سره خاورې شي.
زه غواړم چې زما ولس د يو بل سره په غمونو او بنادۍ کې شريک وي.
زه غواړم چې زما ولس د قام د خوشالۍ لپاره د برابرۍ په بنياد د يو بل
سره اوږه په اوږه کار وکړي.
زه غواړم چې دوی خپل ملي رول ولوبوي او الله تعالی او بشريت ته د
خدمت له لارې، د نړۍ د نورو ولسونو په قطار کې خپل مناسب ځای
ونيسي.

٧٧ مخ، Eknath Easwaren. *Nonviolent soldier of Islam*.

اسلام

دا زما پخه عقیده او باور دی.

چې اسلام عمل، یقین او محبت دی.

مسلماني بي مطلبه شي. قران دا خبره بڼه صفا کړې ده چې

په يو الله باور لرل او نېک عمل د انسان د نجات د پاره کافي دي.

ایکینات سوارن، حضرت باچا خان-ژوند او فلسفه، ۱۱ مخ

رښتیني مسلمان

رسول الله صلی الله علیه وسلم مورته دا سبق را کړو، چې هغه کس

رښتیني مسلمان دی، څوک چې د الله تعالی د مخلوق د خوشالی او گټې

لپاره کار کوي.

په خدای پاک د عقیدې دا غوښتنه ده چې سړی د انسانانو سره مینه

وکړي.

ایکینات سوارن، حضرت باچا خان-ژوند او فلسفه، ۹۹ مخ

عدم تشدد، يوه نوي عقیده؟

زما په خبر پښتون يا مسلمان لپاره د عدم تشدد د فلسفې خپلول کومه د حيرانتيا خبره نه ده. دغه خو يوه نوي عقیده نه ده. دا خو څوارلس سوه کاله پخوا د پيغمبر له خوا تل په مکه کې تطبيق شوي او دهغه وخت څخه را پدېخوا، دهغو ټولو لخوا په کار اچولی شوي ده، چې ځان د ظلم څخه خلاص کړي. خو مورې هېره کړې وه او کله چې گاندي جي زمور پر مخکې واچوله، مورې فکر کوو، دغه يوه نوي عقیده ده.

۱۰۳ مخ، Eknath Easwaren. *Nonviolent soldier of Islam*,

مشال

پښتانه ډير مضبوط قوم دی او گټه کولی شي.

خو په پښتنو کښې دوه کمزورتیاوې موجودې دي:

◀ یوه دا چې بې اتفاقه دي

◀ او دویم دا چې پیسې ته ټینگ نه دي

که دا دوه کمزورتیاگانې ترې ووځي،

نو د دنیا هیڅ طاقت پرې غلبه نشي کولی.

پښتون مجله، اتمه گڼه، ۱۹۹۲ م، پېښور، ۷۳ مخ

د قوم ملګرتیا

مور خود خدای د پاره لګیا یو، د دې قوم خدمت کوو.
که قوم زمور ملګرتیا وکړه، نو دوی به آزاد شي نو که زمور مخالفت یې
وګړو نو دوی به برباد شي.
ولې چې بغیر د قوم د امداد نه مور خپل منزل ته رسېدی نه شو.
زما ژوند او جدو جهد، ۵۳۹ مخ

زما د ولس کمې

زما د ولس تاريخ د گټو او د مړانې د کيسو څخه ډک دی.

ولې دلته کمې هم شته،

هغه دا چې د ډيرو قربانيو ورکولو نه وروسته هغه څه چې تر لاسه شوي

دي، هغه خپلو کنبې د دشمنيو او ذاتي حسد په وجه بايلل شوي دي.

دوی ته تل خپلو کنبې د بې اتفاقي په وجه تاوان رسيدلی دی.

بهرني قوت په دوی بريالی شوی نه دی.

ايا څوک د جنگ په ميدان کې د دوی مخه وهلی شی؟

ايکنات سوارن، حضرت باچا خان-ژوند او فلسفه، ۵۵ مخ

خپل کور ودان کړئ

ای پښتنو!

ستاسو کور وران شوی دی.

راپاڅی او دا وران کور بیا ودان کړئ

او دا خبره یاده لرئ چې تاسو د یو باتور نسل سره تعلق لرئ.

ایکښات سوارن، حضرت باچا خان، ژوند او فلسفه، ۴۰ مخ

مایوسي

زه نه مایوسه کېږم.

مایوسي په هغه کسانو باندې راځي، چې د ځان د پاره کار کوي.

څوک چې د خپل غرض او خپل مطلب د پاره کار کوي.

زه خو د پښتون خدمت د خدایي خدمتگار په حیث کوم.

زه به ولې مایوسه کېږم.

-د باچا خان سره د غني خټک مرکه، حضرت باچا خان، ژوند او فلسفه کتاب، ۳۴۱ مخ

موړ څه غوړو؟

موړ يو نوم غواړو

په دې کور کېنې يوه خونه غواړو

خو غواړو چې موړ په خپله د دې خونې څښتن او جوړونکي وو

۲۴۳ مخ *Rajmohan Gandhi. Ghaffar Khan: non-violent Badshah of the Pakhtuns*

کار کول

د دې ټولو خبرو نه موړ له سبق اخیستل په کار دي او هر کار چې کوو نو

محض په جوش او جذباتو یی ونه کړو. بلکه د هغی په هر پهلو باندی په

بڼه شان سوچ او غور وکړو

او که چیری د هغی د پاره د هر قسم قربانی او تکلیفو نو ته تیار نه یو،

نو شروع یی نه کړو.

زما ژوند او جدو جهد، ۲۸۶ مخ

صبر

زه تاسو ته يوه داسې وسله درکول غواړم، چې پوليس او پوځ به ستاسو سره څه کولې نه شي.

دا زمور د پيغمبر وسله ده. دا د صبر او استقلال او په نېغه لاره د تلو وسله ده. د دنيا يو قوت هم د دې طاقت مخه نه شي نيوی. چې تاسو کله خپلو کليو ته ورځئ، نو خپلو کليوالو ته ووايئ، چې دلته يو د الله تعالی فوځ دی، چې وسله بهې صبر ده.

خپلو وروڼو، تربورانو او کليوالو ته ووايئ، چې د الله تعالی په دې فوځ کې شامل شئ او په دې لاره کښې ټول تکليفونه وزغمی. که تاسو صبر خپل کړو، نو تاسو به بريالي وئ.

ايکنات سوارن، حضرت باچا خان. ژوند او فلسفه، ۲۲۳ مخ

د حکومتونو نړېدل

زه دلته تاریخ نه بیانوم، صرف دا خبره بنکاره کوم چې د دې څه وجه ده چې پښتون لوی لوی حکومتونه جوړولی شول خو ټینګولی یی نه شول؟ د دې وجه دا وه، چې په پښتنو کی اجتماعي ژوند، قومیت او اتفاق نه و.

زما ژوند او جدو جهد، ۹ مخ

ظالمان

رښتیا خبره دا ده چې ظالمان بهادران نه وي،
ډېر بزده او بیمانه وي.
بهادر سړی هیچرې په چا ظلم نه کوي.

زما ژوند او جدو جهد، ۲۸ مخ

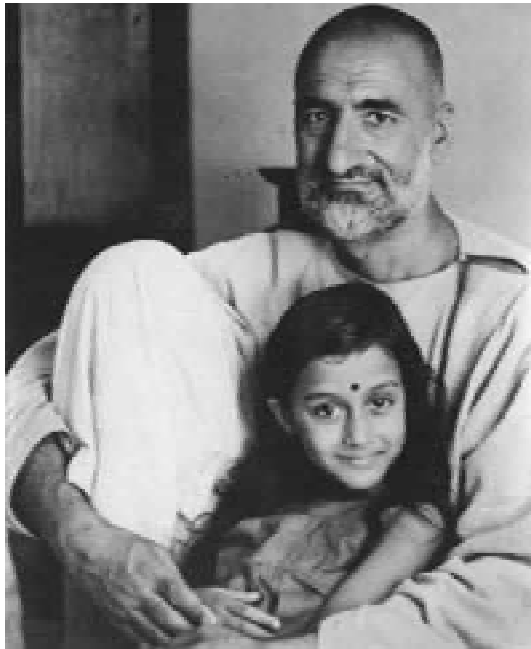
د ماشوم والی عادتونه

په ماشوم والي کښی چې څه عادتونه په بچو کښی پیدا شي،

نو چې بیا غټ شي، نو هم پکښی وي

او په ډېره مشكله د هغو بدو عادتونو نه خلاصیدی شي.

زما ژوند او جدو جهد، ۱۸ مخ

کاميابي

د کاميابۍ د پاره اجتماعي تحريک او قرباني په کاروي. نو د چا په زړه کښې چې دا قسم جذبات او احساس پيدا کېږي هغوی له په کار دی چې په قام وگرځي او ځان سره د دې قسم د احساس خاوندان ملگري پيدا کړي او په گډه د ظلم، زياتي او بې عزتۍ مقابله وکړي. چې په قام کښې داسې ډله پيدا شي او قوم تنظيم کړي نو کاميابي حاصلېدی شي او هغه قام بيا څوک غلام ساتلی نه شي.

زما ژوند او جدو جهد، ۲۸ مخ

سختات خيرات

زه د عربو په ټولو ملکونو کښې گرځېدلې يم. ما هلته حتی په مکه
معظمه، مدینه منوره، نجف او کربلا کښې هم چېرې دا د سختات او
خيرات طريقه نه ده ليدلې.
حال دا چې هلته دا طريقه ده، چې مړې اوشې، خلک خبر شي، بيا جنازه
جومات ته راوړي هلته يې جنازه اوشي.
د دعا نه پس وارثان خپل مړی د بنخولو د پاره مقبرې ته يوسي او نور
مسلمانان خواره شي.
دا اسلام خو مور ته د عربستان نه راغلی دی،
خو خبره دا ده چې دا قسم عادتونه په مور کښې خود غرضو خلکو پيدا
کړل.

زما ژوند او جدو جهد، ۴۰ مخ

خيرات او ذکات

اسلام چې خيراتونه او ذکاتونه واجب کړي او لازم کړي دي، په هغې کښې لوی راز دی. دا چې زموږ خوږ رسول ص وایي چې «صدقہ بلا رد کوي».

دا بلا تاسو پېژنئ دا خو د غريب او امير تر مينځ نفرت نه بلا ولاړېږي. نو چې شتمن خلک د بي وزلو پوښتنه وکړي، دهغوی سره د مصيبت په وخت کښې مرسته وکړي، نو د غريبانو د خپلو اميرانو سره مينه محبت پيدا شي او د بلا مخه ونيول شي.

زما ژوند / وجدو جهد، ۴۲ مخ

د انسان کمزوري

انسان هم يو عجيبه شيز دی. څه وخت چې کمزوری شي او همت بايلي نو بيا د خپلې کمزورۍ او بی همتۍ د پټولو د پاره قسما قسم حيلې او حوالې لټوي.

زما ژوند / وجدو جهد، ۲۸۵ مخ

د قومونو راوېښول

پښتون يو ژوندي قوم دی. د قوميت او قربانۍ ماده هم پکښې شته، خو راوېښول غواړي. قومونه خو تش په گف او چف نه را بيدارېږي.

د قومونو د ژوندي کولو او بيدارولو د پاره داسې کسان په کار دي چې بې غرضه وي، ديانت دار وي، ايماندار وي او د خدای د پاره خپل قام خدمت ته تيار وي. چې داسې کسان په کوم قام کښې پيدا شي، نو د هغوی په کونښونو هغه قام کښې مينه، محبت، همدردی، وروري او عزيزولي پيدا شي. هغه قام اباد شي.

موږ بې همتو او خود غرضو خانانو، ملايانو او باباگانو تيارې ته کښېنولي يو، ځکه خو زموږ دا حال شو.

زما ژوند او جدو جهد، ۶۷ مخ

د خلکو پېغورونه

زما خپلوانو او دوستانو ډېر راته ووي چې ولې پياده ځي،

دا خلک به څه وايي؟

موږ د خلکو د پېغورونو له کبله ډېر غلط کارونه کوو.

ما ورته وويل چې زه د خلکو خبرو ته نه گورم، کار ته گورم.

که کار درست وي، خلک چې هر څه وايي زه به يې کوم

او که کار غلط وي، نو که خلک هر څه وايي زه يې نه کوم.

زما ژوند / وجدو جهد، ۱۵۱ مخ

خراب عادت

افسوس په دې دی چې موږ سره څوک بڼه سلوک کوي،

هغه ته نېغ يو او چې څوک مو سر په ډنډه وهي

نو هغه ته ټيټې پرو او دا ډېر خراب عادت دی

او موږ ته داسې عادتونه پرېښوول په کار دي.

زما ژوند / وجدو جهد، ۲۴۰ مخ

خپل مذهب په پردۍ ژبه

د هندوانو او مسلمانانو مذهب په بله ژبه کښې دی. د هندوانو مذهب په
سانسکریت کښې دی.

هندوان په هغه نه پوهېږي او زهوږ مذهب په عربي کښې دی او موږ په
عربي نه پوهېږو.

زما ژوند او جدو جهد، ۲۸۳ مخ

دا کار کولی شم او دا نه!

نو چې هر کله موږ خپلی کمزوری، د خدای نه پتولی نه شو، نو په کار ده چې د خلکو نه یې هم پتې نه کړو.

او چې کوم کار کولی شو په جار و وایو چې دا کولی شم او چې کوم کار نه شو کولی په جار و وایو چې دا نه شم کولی.

او دا ونه کړو چې یو بنه کار دی چې زما یو بل ورور لگیا دی کوي یې او هغه کار زه کولی نه شم.

نو موږ له د هغه امداد په کار دی، مخالفت یې په کار نه دی.

او پخپله ډله او قوم کښی اختلاف پیدا نه کړو او په خای د ډاډ ورکولو په هغه قسما قسم الزام ونه لگوو او هغه ته مشکلات پیدا نه کړو.

زما ژوند او جدو جهد، ۲۸۷ مخ

عزت

د هر سړي خپل عزت په خپل لاس کښې دی
او که هر سړی خپل خواهشات او ضروریات قابو کړي،
نو همیشه به آرام، خوشاله او عزتمند وي.

زما ژوند/ او جدو جهد، ۳۰۰ مخ

کمزورتيا

پښتنو کښې دا ډېره لويه کمزورتيا ده، چې چيرته لار شي او چا سره واده وکړي نو خپله ژبه ترې پاتې شي.

زمور سره په سرحد کښې په زرگونو هندوان اوسي، هغوی هغه خپله ژبه هېر کړې نه ده، پنجابي يې هم زده ده او زمور ژبه يې هم زده کړې ده.

دا کمزوري صرف په مور پښتنو کښې ده.

زما ژوند او جدو جهد، ۳۰۱ مخ

قوم او ژبه

حقيقت دا دی چې په دغه وخت په پښتو کښې هيڅ نه وو او نه پښتو د چا ياده وه او پښتون قوم دومره ناپوهه، نادانه و، چې دا خپله ژبه ورته سپکه ښکارېده.

او چې کوم قوم ته خپله ژبه سپکه شي نو هغه سپک شي، او چې خپله ژبه ترې ورکه شي نو ورک شي.

زما ژوند او جدو جهد، ۳۳۴ مخ

ورور وژنه

ای پښتنو وروڼو

یو کافر خپل کافر وروڼه وژني.

تاسو چې ځان ته مسلمان وایئ بیا ولې یو پښتون بل پښتون وژئ؟

او نه چری یو فرنگی پخپل قوم مخبری کوی او د هغوی ملگرتیا کوی او

نه چری یو هندو د خپل هندو برخلاف ناحقه او د دروغو شاهدی کوي

او نه د خپل هندو وروڼو د شرمولو او د بې عزتی کوشش کوي.

خو ای پښتنو وروڼو بیا ولې تاسو په ناحقو شاهدو د یو بل بې عزتي او

شرمولو پسې روان یئ.

لږ خو د خدای نه و پرېږئ او شرم وکړئ.

زما ژوند او جدو جهد، ۳۱۶ مخ

دعا

مورډ چې ځان ته مسلمانان وايو او پښتانه يو، مورډې خپل پښتون
مسلمان ورور وژنو، شرموو او مخبرې دې پرې کوو.
دعا وکړئ چې مورډه خدای پاک پوهه او علم راکړي
او زمورډ په زړونو کې الله تعالی مینه او محبت، وروولي، عزیزداری،
قامولي او اتفاق پیدا کړي.

زما ژوند / وجدو جهد، ۳۱۷ مخ

لار ښوونکي؟

خلک وايي پښتون ترقي ونه کړه په وړانو لارو روان شوی دی.
لیکن حقیقت دا دی چې پښتنو ته چا سمه لار ښودلې ده؟
چا د وړانو نه منع کړی دي او دوی منع شوی نه دی؟
هی افسوس د نورو قومونو په شان د دوی غمخور نشته؛
د دوی شپون نشته ځکه خويي شرمښان خوري او ماتوي.

زما ژوند / وجدو جهد، ۳۱۷ مخ

يهود او فلسطينيان

په فلسطين کښی يهوديانو ښکلې ښکلې نوي کلي، ښارونه او باغونه جوړ کړي دي او لگيا دي جوړوي يې، ليکن مسلمانان يې لا هغه شان په غفلت کښې پراته دي او د امام مهدي صاحب ته په انتظار کښې دي چې موږ به پخپله څه نه کوو هغه به راشي او هغه به راله هرڅه وکړي.

دوی دومره بې علمه او بې خبره دي چې امام خو پرېږده چې پيغمبر راغلی دی او خپل قوم ورسره ملا تړلې نه ده نو پيغمبر کاميابه شوی نه دی.

زما ژوند/ او جدو جهد، ۳۲۷ مخ

د قوم ترقی

په جیلخانه کښې ما د خپل قوم په حالاتو باندې په ښه شان سره غور کړی و. زه په دې نتیجه ورسیدم چې په دنیا کښې هیڅ قوم بغیر د خپلې ژبې نه ترقي کولی نه شي او په هغوی کښې علوم او فنون پیدا کېدای نه شي. ما دا اراده کړې وه چې ضرور به یوه رساله په پښتو کښې د خپل قوم د پوهولو، د دنیا د حالاتو نه خبرولو او د خپلې ژبې طرف ته د مایل کولو (مخ کولو) د پاره جاري کوم او د دې کوشش به هم کوم چې انجمن په خپله ژبه کښې د بچو د پاره د ابتدايي تعلیم انتظام وکړي.

زما ژوند او جدو جهد، ۳۳۳ مخ

ټوپک که قلم؟

نن ورځې د پښتنو لپاره د ټوپک ضرورت نشته دی، بلکه د قلم ضرورت دی.

ولې چې زمور د ملک آزادي به په ټوپک نه وي، بلکه په قلم به وي.

باچا خان لیکونه، لومړۍ برخه، ۴۳ مخ

امان الله خان او انقلاب

په پښتنو کښی ډېر بادشاهان تېر شوي دي لیکن د پښتنو بڼځو، نرو چې

څو مره مینه او محبت د امان الله خان سره و هغه بل بادشاه سره نه و.

امان الله خان به وې چې زه د پښتنو انقلابي بادشاه یم او د هغه دا خبره

بالکل رښتیا وه چې هغه په پښتنو کښی یو عجیبه انقلاب پیدا کړو.

انقلاب یو سیلاب وي چې راشي نو اوډه خلک یوسي

او ویښ ترې فایده ی اوچتې کړي.

زما ژوند او جدو جهد، ۳۴۱ مخ

په دورو کښې د باچا خان لومړنی تقریر

پښتنو وروڼو!

موږ ستاسو وروڼه یو، ستاسو خدمتگاریو، ستاسو خدمت له راغلي یو. راحی دا خپل وړان کور جوړ کړو.

تاسو لږ دې دنیا ته وگورئ که علم مو نشته نو سترگې خو مو شته. د دنیا خلک او قومونه اسمانونو ته وختل او موږ په محکمه پاتې شو.

هغوی چې زموږ په شان بنیاد م دي، موږ ورته لاس نیولی دی. چانه دانې غواړو چانه پیسی غواړو. موږ له خدای د جنت په شان ملک را کړی دی،

د دولتونو او نعمتونو نه ډک دی او زموږ پکښې څه حال دی؟

د جوارو ډوډی نشته چې په مړه گڼده یې وخورو.

هغوی ولې اباد شول؟ او موږ ولې پاتې شوو؟

...

...

هغوی کښې ورورولي ده، قام ولي ده او اتفاق دی.
په موږ کښې پرې دي جمبې دی، بغض دی، کینه ده، نفاق دی.
دا نن دنیا د قام ولي دنیا ده.
که قوم شوی، نو دنیا به مو هم آبا ده شي او ستاسو آخرت به مو هم آبا ده شي.

زما ژوند او جدو جهد، ۳۵۷ مخ

سياسي شعور

سياسي شعور په يو قوم كېنې د اسمانه نه راځي او چې په كومو قومونو كېنې د سياسي شعور خلك پيدا شي نو خپل قوم پسې وگرځي، هغوی كېنې سياسي شعور پيدا كړي. مسلمانان د پرېنه قوم دی خو په هغوی كېنې داسې خلك تر اوسه پورې پيدا شوي نه دي.

تاسې د هندوانو، مسلمانانو دې لیدرانو ته فکر وکړئ.

د هندوانو مشران او لیدران قوم پرست دي

خو د مسلمانانو مشران او لیدران خان بهادران او خان صاحبان وي.

زما ژوند او جدو جهد، ۲۲۷ مخ

قامولي

ای وروڼو!

نن د قامولي دنيا ده. تاسی وینئ چې کوم قومونو کښی قامولي او وروولي راغلي ده نو هغه آسمان ته وختل او اباد شول.

دا موږ هم یو قوم یو، نو دا موږ ولې پاتې شو؟

دا موږ ځکه پاتې شو چې موږ کښې قامولي، وروولي، مینه محبت او اتفاق نشته.

نوزه تاسو له ځکه راغلی یم چې تاسو زما قام یی خو تاسو خپله ژبه، پښتونولی، تمدن او ټول څیزونه پرېښي دي تردې چې لنگونه مو وهلي دي.

دا هم درته وایم چې یوه مرغی د سیل نه جدا شي نو هغه ورکه شي.

زما ژوند او جدو جهد، ۴۳۸ مخ

بد نصیبه قوم

ما دی خپل بد نصیبه قوم ته کتل چې اول خود دوی د خدمت څوک نه وي

او که څوک یو نیم پیدا هم شی

نو څوک د خدمت موقع نه ورکوي.

زما ژوند / وجدو جهد، ۴۵۳ مخ

نفاق

زما یقین دی چې کوم قوم کنبې نفاق او ډلې وي هغه خپل منزل ته

رسیدی نه شي

او نن چې مور غلامان یو د دې وجه نفاق دی او پرې جنبې دي.

زما د ډله بازو او نفاق نه ډېره کرکه کېږي.

زما ژوند / وجدو جهد، ۴۴۷ مخ

د ونې مثال

موږ يو قوم يو او د يو بابا اولاد يو .

زموږ مثال د يوې ونې دي چې دې کښې ډېرې خانگې وي خو مونږ يې يو وي او چې شوک د هغې ونې يوه خانگه پرې کوي نو د هغې ونې سوري ته نقصان رسي . او که د هغې ونې مونږ وچ شي نو ټولې خانگې يې وچې شي .

نور ورځې پېرنگيان لگيا دي دغه خانگې ورو ورو پرې کوي . تاسو وېښ شئ که دغه خانگې ختم شي نو ستاسو بچي به په نور پاتې شي او د سرسوري به يې ورک شي او که چېرې دغه مونږ وچ شو نو دغه ټولې خانگې به يې وچې شي ، يوه به هم پاتې نه شي .

زما ژوند او جدو جهد ، ۴۵۵ مخ

يو قوم شئ

زه تاسو ته وایم چی د بنمن لگیا دی، تاسو ورکوي او په دې کوشش
کښې دی چې دا مونږ وچ شي. که تاسو نه دا مونږ وچ شو نو بیا به ورک
شئ.

پاخئ!

دا خپل کور جوړ کړئ. دا بېل بېلوالی پرېږدئ يو قوم شئ.
که يو قوم شوی نو ستاسو دنيا به هم اباده شي او اخرت هم.

زما ژوند او جدو جهد، ۴۵۶ مخ

خدایي خدمت

موږ پښتانه خدایي کار او خدمت هغه کار او خدمت ته وایو
چې بې د کومې طمعې، غرض او اجرت نه د خدای د پاره کوو
او خدای خو خدمت ته ضرورت نه لري،
د خدای د مخلوق خدمت د خدای خدمت دی.

زما ژوند او جدو جهد، ۳۵۶ مخ

بښځې

بغير د بښځو نه يو قوم ترقي کولی نه شي .

ولې چې زمور د کور او بچو ټول پرورش د هغوی په لاس کښي دی

او زمور د گادې چې کومې دوه پايې دي يو سپری او بله بښځه ده.

نو تا سو په خپله خيال وکړئ چې يوه پايه پنچروي

نو گادې به څنگه لار شي؟

زما ژوند / اوجدو جهد، ۴۵۷ مخ

خدایي خدمتگاري

خدای ته د خدمت ضرورت نشته، د خدای خدمت د هغه د مخلوق خدمت دی او د خدای مخلوق یوازی مسلمانان نه دي، ټول د هغه مخلوق دي. که هندو دی که سک دی که عیسایي دی زموږ فرض د دنیا نه ظلم ورک کول دي او مظلوم د ظالم نه خلاصول دي. موږ به د هغه قوم او حکومت مخالفت کوو چې څوک د خدای په مخلوق ظلم کوي، که ظالم زموږ ورور او مسلمان هم وي. بله دا چې زموږ خدمت به د خدای د پاره وي، د څه غرض د پاره به نه وي. موږ له چې څوک څومره تکلیف را کوي، زور زیاتې راباندې کوي، موږ به بدل نه اخلو، بلکه صبر به کوو او د هغه سړي، قوم یا حکومت د پوهولو کوشش به کوو.

زما ژوند او جدو جهد، ۴۵۷ مخ

د تحریک مقصد

دا تحریک زموږ د ورورولۍ او قامولۍ تحریک دی او موږ دا کوشش کوو چې د ټولو پښتنو یوه ورورولي او قامولي جوړه کړو او د دوی د زړونو نه بغض، کینه، تریګني او دښمني لیرې کړو. چې اتفاق پکښې پیدا شي، محبت او همدردی پکښې پیدا شي او یو قوم شي.

زما ژوند او جدو جهد، ۴۵۸ مخ

ستاسې ملک

ای وروڼو!

که یو قوم شوی، نو تاسو له خدای داسې ملک درکړی دی
چې د دولتونو او نعمتونو نه ډک دی. خو ستاسو د بې اتفاقی په وجه
پرې نور خلک مزي کوي او که تاسو یو قوم شوی نو ستاسو ملک بل
څوک خوړی نه شي.

ستاسو دنیا او اخرت به اباد شي او د داسې ملک چې دې کښې به یو
سړی غریب پاتې نه شي، ټول به خانان شي.

زما ژوند او جدو جهد، ۴۵۱ مخ

بد قسمته قوم

هغه قوم دنیا کښې د پر بد قسمته وی چې هغوی کښې داسې خلک پیدا
شی چې پخپله خود قوم او ملک د خدمت د پاره تیار نه وی
او چې څوک پکښې د خدمت د پاره پیدا شی نو هغوی خدمت ته نه

پرېږدي. زما ژوند او جدو جهد، ۵۰۰ مخ

زمور ملک

دا ملک خدای مور له راکړی دی او دغه شان خدای هر یو قوم له یو ملک ورکړی دی.

د دې لپاره چې هغوی او دهغوی بچي پرې آباد شي. ملک خو زمور دی خو اختیار یې د بل دی او دغه وجه ده چې زمور بچي وږي تږي او برینډي دي او مزې پری نور خلک کوي.

غلامي د خدای لعنت دی او مور له د دې لعنت نه ځان خلاصول په کار دي او دا به هله وشي چې مور کې قام ولي، ورورولي، اتفاق او مینه محبت پیدا شي.

زه امید کوم چې تاسو به زما په دې خبرو غور او فکر وکړئ. که دې کښې یوازی زما فایده وي نو مه یی کوئ او که دې کښې ستاسو د دنیا او اخرت گټه وي نو عمل پرې وکړئ چې تاسو آباد شئ او ستاسو بچي آباد شي.

زما ژوند او جدو جهد، ۵۰۶ مخ

اصلي مطلب

موږ هم يو قوم يو. موږ له هم د خپلې آبادۍ او ترقي د پاره څه جدو جهد په كار دۍ او كه ټول عمر په نيستۍ او غلامۍ كښې پراته يو، نو ورك به شو.

زموږ اصلي مطلب قوم كښې مينه، محبت، قامولي، ورورولي او اتفاق دۍ.

زما ژوند او جدو جهد، ۵۱۰ مخ

صابران

خداى پاك وايي چې زما نه امداد په صبر او اتفاق سره غواړئ. او خداى پاك ويلى چې څوك زما په لاره كښې مړ شي نو هغه مړ نه دۍ ژوندى دۍ، خو تا سو په دې باندى نه پوهېږئ. او خداى پاك وايي چې زه د صابرانو ملكرى يم.

زما ژوند او جدو جهد، ۵۱۱ مخ

زمور ملا تر

مور د خدای د پاره د خدای د مخلوق خدمت ته ملا تر لې ده.
که تاسو هم د خدای د مخلوق خدمت کول غواړئ او خدای رضا کوئ،
نو مور سره په خدایي خدمتگاری کېنئ ملا و ترئ
چې دا دنیا مو هم جنت شي او اخرت کېنئ هم د جنت حقدار شو.

زما ژوند او جدو جهد، ۱۱ مخ

د خپل ملک جامې او ژبه

د شپې د ټول کلی نښځی راجمع شوې. ما او حکیم صاحب ورته تقریرونه

وکړل چې

تر کومې پورې تاسو د قام د پاره ملا ترلې نه ده، قوم وچتېدی نه شي

او دخپل ملک د جامو اغوستو وعدې مې ترې واخستې

چې دخپل ملک جامی به اغوندي.

زما ژوند او جدو جهد، ۵۱۶ مخ

د هزارې پښتنو!

زما دا خبره یاده ولری چې د چانه ژبه ورکه شوې ده، هغه ورک شوي دي

او چاته چې خپله ژبه سپکه شوې ده هغه سپک شوي دي.

تاسو خپله ژبه هپره کړې ده او تشه ژبه درنه ورکه شوي نه ده

بلکه ورسره هغه پښتنو درنه هم ورکه شوی ده.

زما ژوند او جدو جهد، ۵۱۶ مخ

زموړ مشر

دا تاسو چې زما د بادشاهۍ چغی وهی نو چې دا تحریک موږ شروع کړی دی دا خود باچایی د پاره نه دی چې زه دې بادشاه شم.

او که چېرې تاسو ما بادشاه کړئ نو اول خو په اسلام کښې باچایی نشته او بله دا چې ستاسو به خاورې په سر شي او زما به مزې وي.

نو تاسو پوه شئ چې نه ما او نه بل خپل باچا کړئ.

موږ باچایان جوړول نه غواړو، باچایانو ته مو ضرورت نشته.

زموږ به یو مشروي او د قوم په رایه او مرضا او مشوره به وي او هغه سپری به وي چې هغه نېک او ایماندار او د قوم او ملک خیر خواه وي.

تکلیفونه او قربانې او ډېر خدمت یی د قام او ملک کړی وي او چې د دې مشری اهلیت او پوهه هم پکښې وي.

زما ژوند او جدو جهد، ۵۲۷ مخ

بادشاهي

زمور د حکومت به د جماعت تابع وي، جماعت به د حکومت تابع نه وي.
بادشاهي خراب شی دی او د قوم او ملک پکښې ډېر نقصان دی.
او که چیرې نن یو باچا هم ښه وی نو سبا به یې زوی باچا وي، نو څوک
ویلی شي چې گوندې هغه به هم ښه وي. او باچایان کله د قوم ترقي
غواړي؟ ولې چې هر وخت دا خیال کوي چې که دا خلک پوه شول نو ما
به لیرې کړي، نو هغه هر وخت د قوم د پوهې لاره کښې خنډان اچوي.

زما ژوند او جدو جهد، ۵۲۸ مخ

زمور حکومت

دا ملک زمور د ټولو پښتنو دی نو زمور یو سړی نه خان کوو.
زمور به کوشش دا وی چې ټول خانان کړو او داسې حکومت به جوړو و
چې هغه کښې مساوات وي او د ټولو خلکو په کښې یو شان خبر او فایده
وي. که پوره وي او که سپوره وي، په شریکه به وي. امن وي، انصاف
وي زمور به د ټول قوم یوه جرگه وي او دهغې په خوښه به صدر وي.

زما ژوند او جدو جهد، ۲۸ مخ

بښخو ته

دا ملک چې څنگه د سړو دی، داسې ستاسو هم دی
او دا ستاسو چې څنگه خیال دی چې سړي لوی دي او بښخه وړو کي ده، دا
په اسلام کښې نشته. لویي په عمل ده.
که بښخه با اخلاقه، نېکه او پاکه وي نو هغه لویه ده او که دغه شان یو
سړی وي نو هغه هم لوی دی. او که دغه شان یوه بښخه بد عمله، بد اخلاقه
وی نو هغه وړو کي ده او که یو سړی هم دغه شان وي نو هغه هم وړو کي
دی.

په دې ملک کښې ستاسو مور سره یو شان حصه ده.
بښخه او سړی د گاډی دوه پایي دي. که یوه پنچر شي
نو گاډی، مخکښې تلی نه شي.

زما ژوند او جدو جهد، ۵۳۰ مخ

بدل

زمور د صبر جنگ دی. مور به د وهلو او ښکښولو بدل نه اخلو، مور به صبر کوو او ځان به خدای ته سپارو.

مور خدایي خدمتگار یو، خدای به زمور بدل اخلی.

د خپلو زړونو نه خود غرضي او نفاق لیرې کړئ، ځکه چې د دې د لاسه بریاد شوي یو. ځان کښې ښه اخلاق پیدا کړئ،

ولې چې د ښو اخلاقو نه بغیر څوک ترقي کولی نه شي.

زما ژوند او جدو جهد، ۵۳۶ مخ

وېره

زه په دې نه پوهېږم چې تاسو ولې د پيرنگيانو نه وېرېږئ. دوی خو ستاسو په شان بنياد م دي، ستاسو په شان يو قوم دی. تاسو خو پرو جنبو او نفاق تباہ کړئ، وېره درکښې پيدا شوې ده. د چا په زړه کښې چې د خدای وېره وي نو د هغه په زړه کښې د بل چا وېره نه راځي او د چانه نه وېرېږي او د چا په زړه کښې چې د خدای وېره نه وي، هغه د هر چا نه وېرېږي. ای وروڼو تاسو په زړه کښې د خدای وېره پيدا کړئ.

زما ژوند او جدو جهد، ۵۳۶ مخ

په نورو اعتراضونه

زموږ کار په چا اعتراضونه او نکته چيني نه ده
او دا زموږ کار نه دی چې په نورو جماعتونو او دهغوی په مشرانو نکته
چيني او اعتراض وکړو.

زموږ کار دا دی چې موږ خپل پروگرام خلکو ته پيش کړو چې موږ
ستاسو د پاره دا غواړو او دا کار يوازی نه کېږي.

دا به هله کېږي چې تاسو راسره ملگري شئ.

ملک هم ستاسې او زموږ شريک دی، قوم هم شريک دی
او کار هم شريک دی.

زما ژوند او جدو جهد، ۶۵۱ مخ

مذهبونو

د گاندي جي په زړه کښې د ټولو مذهبونو يو شان احترام و
او هغه به دا ټول مذهبونه حق گڼل او زما عقیده هم دغسې ده.
خدای په قران کښې وايي چې ما هر قوم ته د هغوی نه يو هادي لېږلی دی.
زما ژوند او جدو جهد، ۶۸۶ مخ

زما مذهب

زما مذهب رښتيا، مينه، محبت او د خدای د مخلوق خدمت دی.
مذهب همپشه دنيا ته د اخوت او محبت پيغام راوړی دی.
د کومو خلکو په زړونو کښی چې د بنی نوع انسان د پاره رواداري، مينه
او محبت نه وي او د کوم سړي په زړه کښې چې نفرت، بغض، کينه وي
نو داسې سړی د مذهب نه ډېر لېږي وي.
زما ژوند او جدو جهد، ۶۸۶ مخ

ليډران او قوم

د کوم قوم ليډران زړور وي، هغه قوم کښې زړورتيا پيدا شي،
او چې د کوم قوم ليډران بزدل وي، هغه قوم کښې بزدلي پيدا شي.
زما ژوند او جدو جهد، ۱۲۸ مخ

د کلي تحریک

دا تحریک د خدای د مخلوق د خدمت او انسانیت تحریک ؤ.
دې تحریک په مسلمانانو، هندوانو، سکهانو کښې د مینې محبت او
خدمت جذبه پیدا کړې وه چې پخوا یې مثال نه ؤ.
دا تحریک کلیوال تحریک ؤ، مرکزی هم په کلي کښې ؤ. ځکه چې
اکثریت قوم په کلي کښې اوسي.
د دې تحریک فرق د نورو تحریکونو نه دا ؤ چې نور تحریکونه د ښارونو
نه شروع کېږي او په کلو کښې خورېږي.
مگر دا تحریک د کلو نه شروع شو او په ښارونو کښې خور شو.

زما ژوند او جدو جهد، ۱۲۹ مخ

په کابل کې د هند سفیر ته

افغانان، پښتانه به هېڅکله کمونیزم یا روسیه ونه مني. دوی به مړه کبږي. څوک چې کولای شي، وطن به پرېږدي. زه باید د برژنیف سره خبرې وکړم. زه به هغه ته ووايم «رحم وکړه». زه به ریګن ته هم ووايم «رحم وکړه». کمونستان نه یوازې خلک، بلکه ونې هم په افغانستان کې له منځه وړي. انقلاب په یو ظلم باندې اوښتی دی.

سفیره، تاسو ځوان یاستی، خو تاسو باید یوه غمیزه وپېژنئ، اوس په افغانستان کې داسې غمیزه روانه ده. مجاهدین د شپې وژنه کوي. روسي عسکر سهار وژنه کوي. نتیجه یې دا ده، چې پښتون مري.

۳۰ مخ *Dixit, An Afghan Diary: Zahir Shah to Taliban*

اندرا گاندي ته پيغام

ما تا ته په څرگنده توگه تشریح کړل، چې ټول افغانان د کمونستانو پر ضد دي. ما تا ته هم ویلي دي، چې په افغانستان کې هېڅ وخت کمونیزم حاکم کیدلای نه شي.

که جگړه دوام وکړي، د افغانستان خلک به له منځه ولاړ شي. ته د نهرو لور یې او هم دې د گاندي جی او دهغود ملگرو سره ژوند کړی دی، ته ماته هم د لور په شان یې.

په افغانستان کې ماشومان، بنځې او سړي مري.

ته په خپل زړه کې هېڅ رحم نه لرې؟

Dixit, An Afghan Diary: Zahir Shah to Taliban مخ ۹۳

R. Gandhi: Ghaffar Khan: non-violent Badshah of the Pakhtuns. او ۲۵۵

پاڼه ۲۵۶

د قام آبادي

كوم قام كښې چې د خدای د پاره د خدمت خلك پاته نه شي، نو هغه قام په دنيا كښې چېرې ترقي كولى نه شي او چې په كوم قام كښې د خدمت قدر نه وي هغه ملك چېرې آباد بدلې نه شي.

د باچا خان ليكونه، دوهمه برخه، ۴۷ مخ

دين او زړه

زموږ ملك ته اسلام د اسلام په لاره رانه غی، د سياست په لاره راغی، د ملك گيری په لاره راغی، د زور او تشدد په لاره راغی. او په دين كښې زور نشته. بلكه هغه د زور مخالف دی. لا اكره فى الدين. ولې چې د دين تعلق زړه سره دی او زړه په زور يوشی نه قبلوي، بلكه په پوهه يې قبلوي، نو د دين لار زور نه دی، تبليغ دی. د باچا خان ليكونه، دوهمه برخه، ۷۲ مخ

تشدد

د تشدد وسله ټوپک دی.

عدم تشدد محبت دی. په خلقو کښې محبت پیدا کوي. صبر او همت

پیدا کوي، جرت پیدا کوي،

تشدد په خلقو کښې نفرت پیدا کوي، ویره او قهر پیدا کوي او تاسې د

اسلام ابتدایي او د مکې زندگي وگورئ چې هغه خود تشدد زندگي وه.

او دا څومره لوی صحابه چې په اسلام کښې وو او دا لوی لوی کارونه یې

کړي دي، هغه ټول مکي وو او عدم تشدد پیدا کړي دي.

د باچا خان لیکونه، دوهمه برخه، ۷۲ مخ

د جنیکو تعلیم او تربیت

زما خیال ورځ په ورځ د جنیکو تعلیم او تربیت طرف ته زیاتېږي. ولې چې زه دا خبره د قوم د پاره خطرناکه گڼم، چې هلکانو له خو دې تعلیم ورکړی شي او جنیکۍ دې د علم نه محروم پاته شي. چې د دې نتیجه به دا وي چې زموږ هلکان خو به اول جاهلانو بنځو سره ودونه نه کوي او که چېرې و هم کړي، نو اکثر به یې کور سمون نه خوري او همپشه به پکښې کش مکش وي. چې د دې نه زموږ ملک او قوم ته د یو لوی نقصان د رسېدو اندیشه ده.

باچا خان لیکونه، لومړۍ برخه، ۱۵ مخ

د جينكو وركول

زموړ په قوم كښې دا يوه ډېره د نقص خبره ده چې هغوی جينكۍ په وړوكوالي وركوي او جينكو له دا موقع نه وركوي چې هغوی په خپله خوښه واده وكړي او يا كه نه غواړي نو نه دې كوي. د دې متعلق زما دا رايه ده چې دا رسم هم پرېښودل په كار دي. او هغو له پكار دي چې د ټولو نه اول خپلو بچو له تعليم وركړي او د هغوی د اخلاقي تعليم او تربيت خاص خيال وساتي او خه وخت چې هغوی د سبق نه فارغه شي، نو د هغوی د مرضا مطابق د هغوی په معاملاتو كښې هغوی سره د هر قسم امداد وكړي.

باچا خان ليكونه، لومړۍ برخه، ۱۶ مخ

د ځان خاورې کول

کومه دانه چې په پټي کبسي ځان خاورې نه کړي، هغه هم چېرې زرغونه شوي ده؟ هغې نه هم چېرې بوټي شوي دي؟ او دهغې نه هم چېرې دانه پيدا شوي ده؟

داني هميشه دهغې داني نه پيدا کېږي، چې ځان خاورې کړي.

باچا خان ليکونه، لومړۍ برخه، ۴۶ مخ

اختلاف رای

اختلاف رای هميشه په خلقو کبسي وي. اختلاف رای څه بد چيز نه دی.

رسول اکرم ص خود امت اختلاف رای ته رحمت ويلى دی. ليکن په

موجوده وخت کبسي زموږ د مسلمانانو او بيا خاص زموږ د پښتنو

اختلاف رای زحمت دی.

زموږ اختلاف رای نه همپشه ذاتيات جوړېږي او د دې ذاتياتو په وجه که

چېرې د پښتنو تاريخ وگورئ، نو همپشه تباه شوي او برباد شوي دي.

باچا خان ليکونه، لومړۍ برخه، ۵۶ مخ

د اوسنی نړۍ ساتل

اوسنی نړۍ په یوازني صورت تنها و تنها کولی شي چې د اتومي اسلحو
د شر څخه د عدم تشدد په پیروی ځان وساتي.
نړۍ د گاندي جی غوندي کسانو ته ضرورت لري چې د دوستۍ، محبت
او سولې پیغام د پخوا څخه لاریات خلکو (نړیوالو) ته ورسوي .
په دې شرط سره که واقعا هغوی نه غواړي چې مدنیت او بشریت د هغې
د مخ څخه ومینځل شي .

Ekhnath Easwaren. Nonviolent soldier of Islam, اووم منځ،

د خدايي خدمتگاري قسم

- ◀ زه خدايي خدمتگار يم او څنگه چې الله تعالی خدمت ته ضرورت نه لري، خود ده مخلوق ته خدمت، ده ته خدمت دی. زه تعهد کوم چې بشريت ته د الله تعالی په نامه سره خدمت وکړم.
- ◀ زه ژمنه کوم چې د تشدد او همدارنگه د بدل اخیستلو څخه ځان وساتم.
- ◀ زه تعهد کوم چې هغه څوک چې پر ما تېری او ظلم کوي عفوہ کړم.
- ◀ زه ژمنه کوم چې خپل ځان د تربگنۍ، جدل او شخړې څخه وساتم او په دښمنیو کې ورگډ نه شم.
- ◀ زه وعده کوم چې د هر پښتون سره لکه وروړ او ملگری چلند ولرم.
- ◀ زه وعده کوم چې پر ضد د ټولنیز رسم او رواجونو، دود او دستور ونه اوسم.
- ◀ زه وعده کوم چې ساده ژوند ولرم، بښگنې عملي، د شیطانت او بدو اعمالو څخه ځان وساتم.
- ◀ زه ژمنه کوم چې بڼه سلوک، خوی او خاصیت ولرم. د ټنبلۍ څخه ځان وساتم او وعده کوم چې د ورځې کم له کمه دوه ساعته اجتماعي (ټولنیز) کارته وقف کړم.

۹۷ مخ، My Life and Struggle, Autobiography of Badshah Khan as narrated to K.B. Narang.

خبرې او عمل

دا خبره زما ياده ولرئ

چې په دنيا كښې كوم قومونه چې خبرې لږې كوي او عمل ډېر،
نوهغه قامونه همپشه خپل منزل ته رسيدلي دي.

زه تقرير نه كوم زما په تجويد غور وكړئ.

زما ژوند او جدو جهد، ۳۶۷ مخ

ځان وپېژنئ!

خپل ځان وپېژنئ!

خپل خدای وپېژنئ!

او خپل دوست او دښمن وپېژنئ!

بس نور څه ولیکم؟

الله تعالی دې موږ ټولو له صبر او استقلال راکړي

او دخپل مخلوق د خدمت توفیق او طاقت دې راته عطا کړي.

باچا خان لیکونه، لومړې برخه، ۱۲۵ مخ

ماخذ:

۱. عبدالغفار، زما ژوند او جدو جهد. ۱۳۶ هجري شمسی، کابل-دولتی مطبعه
۲. پښتون مجله، اتمه گڼه، ۱۹۹۲ م، پېښور
۳. ایکنات سوارن، حضرت باچا خان-ژوند او فلسفه، ترجمه غني خټک، ۱۹۹۳ م
اسلام آباد
۴. عبداللہ بختانی خدمتگار، د باچا خان لیکونه، دوهمه برخه، دانش خپرندویه ټولنه،
پېښور، ۱۳۸۴ کال
۵. عبداللہ بختانی خدمتگار، د باچا خان لیکونه، لومړۍ برخه، کابل، دولتی مطبعه،
۱۳۶۳ کال
۶. ارشادات و مکتوبات باچې خان، سید جاوید علی شاه آف نریشک، کلاسک
پبلشرز نوښار

1. Abdul Ghaffar Khan; faith is a battle
Dinanath Gopal Tendulkar, Published for Gandhi Peace Foundation
by Popular Prakashan, Bombay, 1967
2. Eknath Easwaren. Nonviolent soldier of Islam, Nilgiri press, USA
1999
3. Rajmohan Gandhi. Ghaffar Khan: non-violent Badshah of the
Pakhtuns. Viking, New Delhi, 2004
4. J.N. Dixit, An Afghan Diary: Zahir Shah to Taliban, New Delhi:
Konark Publishers, 2000
5. My Life and Struggle, Autobiography of Badshah Khan as narrated
to K.B. Narang, Orient Paperback, Delhi, 1969

د افغانستان معلوماتي مرکز (افغانیک)

افغانیک د هېوادوالو، ټولنو او بهرنیو خلکو لپاره د افغانانو او افغانستان په هکله معلومات وړاندې کوي.

آرشیف:

د افغانستان معلوماتي مرکز د ټولو مهمو ټولنیزو، تاریخي، سېاسي، اقتصادي، ادبي او روغتيايي ساحو او پوښتنو په هکله په خپل آرشیف کې معلوماتي مواد (کتابونه، مجلې، اخبار، کسټونه) راغونډ کړي دي. دغه مواد په دوو لړپو کې راوستل شوي دي: ۱- څوک څوک دی؟ ۲- څه څه دي؟ د موادو لست په انټرنیټ پاڼه (www.afghanic.org) کې کتلاي شئ.

خپروني:

- ۱ - د بشر د حقوقو عمومي اعلامیه
  - ۲ - د افغانستان اساسي قانون ۱۳۴۳ کال
  - ۳ - د افغانستان اساسي قانون ۱۳۴۳ کال په الماني ژبه
  - ۴ - د افغانستان اساسي قانون ۱۳۸۲
  - ۵ - د افغانستان اساسي قانون ۲۰۰۴ په انگلیسي ژبه
  - ۶ - زموږ د باچا خبرې
- سربره پر دې افغانیک اوس پر دې باندې کار کوي چې د افغاني ټولني د بنسټيزو پوښتنو په هکله مستند او علمي معلومات راغونډ او بيا يې د نورو د خبرتيا او د گټو اخېستلو د پاره خپاره کړي.

اړیکي او معلومات:

AFGHANIC

Visitor's address:

Justus-von-Liebig-Str 24
53121 Bonn, Germany
Tel +49 228-409 76 30
Fax +49 228-409 7639

Post address:

Post Box 1327
53003 Bonn, Germany
info@afghanic.org
www.afghanic.org

Quotations of Badshah Khan

Badshah Khans Zitate

Collected by / Gesammelt von
Yahya Wardak

يادونه

مور په دغه لاندې کتابونو هم کار کوو:

۱. زمور د باچا خبرې، دوهمه برخه

۲. د باچا خان په هکله د نورو خبرې

۳. باچا خان، عدم تشدد او په افغانستان کې د سولې لارې (د مقالو ټولگه)

۴. د باچا خان کتابینود

هیله من یو، چې د دغو خپرونو په لیکلو او چاپولو کې زموږ سره خپلې مرستې ونسپموی.

د افغانستان معلوماتي مرکز (افغانیک) آرشیف کې د باچا خان برخه جوړه او دلته معلوماتي مواد (کتابونه، لیکنې، د مجلو او اخبارونو کتنګ، عکسونه او فلمونه) راغونډ او د خپرونو او خپرونو لپاره علاقمندانو ته وړاندې کېږي. د هېواد والو څخه هیله کېږي، چې په دې کار کې له موږ سره شریک شي.

یحيی وردک , wardak@afghanic.org

د بن نیار ۲۰۰۸، نومبر

**Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library**